

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра суспільних комунікацій та регіональних студій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Майя НІКОЛАСВА

30 вересня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Іноземна мова за професійним спрямуванням (арабська)»

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 29 Міжнародні відносини

Спеціальність: 291 міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

Освітньо-професійна/наукова програма: Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії (назва ОПП)

Робоча програма навчальної дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням (арабська)». Одеса: ОНУ, 2024. 20 с.

Розробники: **Кулешова Карина, к. політ. наук, доцент кафедри суспільних комунікацій та регіональних студій; Побле Дмитро, старший викладач кафедри міжнародних відносин;**

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри суспільних комунікацій та регіональних студій

Протокол № 1 від “30” серпня 2024 р.

В.о. завідувача кафедри _____ (Оксана СНІГОВСЬКА)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено із гарантом ОПЦ Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії _____ (Юлія МАЙСТРЕНКО)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) _____ факультету

Протокол № 1 від “30” серпня 2024 р.

Голова НМК _____ (Олег ХОРОШИЛОВ)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

«Іноземна мова за проф. спрямуванням (арабська)»

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Очна форма навчання	Заочна форма навчання
<p>Загальна кількість кредитів – 17.5 годин – 525</p> <p>змістових модулів – 3</p>	<p>Галузь знань <u>29 міжнародні відносини</u> (шифр і назва) Спеціальність <u>291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії</u> (код і назва)</p> <p>Рівень вищої освіти: <i>Третій (бакалаврський)</i></p>	<i>Обов’язкова / Дисципліна вільного вибору</i>	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		3-й	
		<i>Семестр</i>	
		5-й і 6-й	
		<i>Лекції</i>	
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		130 год – 5-й сем.; 130 год – 6-й сем.	
		<i>Лабораторні</i>	
		<i>Самостійна робота</i>	
		135 год – 5-й сем.; 130 год – 6-й сем.	
<p>Форма підсумкового контролю: <i>Іспит – 5-й семестр. Залік – 6-й семестр.</i></p>			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: опрацювати навички вживання основних граматичних структур, без яких неможливо розуміння і грамотне оформлення мови; формувати мовленнєві навички на прикладі літературних творів сучасних арабських письменників; продовжити вивчення історії, релігії, культури арабських країн, розвивати стійкий інтерес здобувачів до здійснення діяльності самостійного читання матеріалів суспільно-політичної тематики арабською мовою, формувати вміння та навички аналізу, оцінки поданого матеріалу, ефективного спілкування в усній і письмовій формах.

Завдання: розвивати вміння та навички з усіх видів мовної і мовленнєвої діяльності в контексті основних комунікативних цілей: розуміння літературних текстів арабських авторів, мовлення, перекладу текстів за суспільно-політичною тематикою, анотування матеріалів іноземною мовою, виступів з усними повідомленнями на теми міжнародних організацій, державної символіки та головних засад зовнішньої політики більшості арабських країн.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких компетентностей, як-от:

ЗК04 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК09 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

СК07 Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси та на Європейському континенті, та місце в них України.

СК09 Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.

СК12 Здатність до здійснення комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами).

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач/-ка вищої освіти повинен/-на:

РН10 Вільно спілкуватися державною та іноземними мовами на професійному рівні, необхідному для ведення професійної дискусії, підготовки аналітичних та дослідницьких документів.

РН12 Володіти навичками професійного усного та письмового перекладу з/на іноземні мови, зокрема, з фахової тематики міжнародного співробітництва, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, регіональних студій, дво- та багатосторонніх міжнародних проєктів.

РН17 Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів.

3. Зміст навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Мовний аспект

Тема 1. Пасивний стан дієслова. Пасивний стан I-X порід правильного дієслова. Конструкції з дієсловами пасивного стану. Пасивний стан хамзованих дієслів першої та похідних порід. Пасивний стан подвоєнних дієслів першої та похідних порід. Пасивний стан подібноправильних дієслів першої та похідних порід. Пасивний стан пустих дієслів першої та похідних порід. Пасивний стан недостатніх дієслів першої та похідних порід.

Тема 2. Словотворення. Способи вживання частки شيء، أحد، آخر، غير، شبه , слів. Слова зі значенням «кожний, усі, цілком, деякі, декілька, низка, майже». Частки звертання. Додаток. Складні прикметники. Слова ذات، ذو، . Фразеологічне використання імен صاحب، رب، ابنة، ابن، أم، أهل، أخت، أخ، أب. Імена місця, часу, приладу, роду діяльності, тощо. Способи передачі префіксів «не-, без-, ре-, пере-». Частки ك i قد . Фразеологічне використання слів الخ، معال، معاد... Лексикалізація словосполучень. Лексичні запозичення в арабській літературній мові. Лексикалізація форм подвійного числа та множини. Складні слова.

Тема 3. Складні часові форми дієслова. Давноминутий час. Минутий тривалий час. Майбутній попередній час. Майбутній тривалий час.

Тема 4. Умовний спосіб дієслова. Усічена форма дієслова. Висловлення заперечення у минулому часі. Висловлення спонукання. Висловлення заборони. Умовний спосіб дієслова. Складнопідрядне речення з підрядним реченням реальної умови. Складнопідрядне речення з підрядним реченням ірреальної умови. Складнопідрядне речення з підрядним реченням уступним.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Мовленнєвий аспект («Арабська література»)

Тема 5. Твір Махмуда аль-Бадаві «Агар».

Тема 6. Твір Нагіба Махфуза «Знизу доверху».

Тема 7. Твір Юсефа Ідріса «Погляд».

Тема 8. Твір Закарії Тамера «Тигри на десятий день».

Тема 9. Твір Абдель Хакіма Касема «Свисток».

Тема 10. Есе Сабрі Муси «Вівчарка».

Тема 11. Твір Хани Атії «Дощ».

Тема 12. Твір Ніаміт аль-Біхірі «Мовчазні жінки».

Тема 13. Твір Мухаммеда аль-Махзанджі «Ватажок».

Тема 14. Есе Хана наш-Шейх «Гаряче місце».

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. Історико-культурний аспект Вступ до лінгвокраїнознавства

Тема 15. Османська імперія у XVIII – першій половині XIX ст.

Османська імперія на початок Нового часу. Її територія та населення. Політичний устрій Османської імперії. Особливості релігійної ситуації. Виникнення "східного питання". Експедиція Бонапарта до Єгипту та дії турецького султана. Прихід до влади в Єгипті Мухаммеда Алі і початок «єгипетської кризи» в імперії Османа.

Тема 16. Арабські країни Азії та Африки у період домонополістичного капіталізму

Арабські країни у складі Османської імперії, формальний характер їхнього підпорядкування Стамбулу. Аравія у XVIII – на початку XIX ст. Значення священних міст Мекки та Медини як культових центрів усього мусульманського світу. Релігійне вчення ваххабітів та виникнення першої саудівської держави.

Ірак, Сирія, Ліван, Палестина в кінці XVIII - першій половині XIX ст. Боротьба проти турецького панування. Експансія англійських та французьких колонізаторів.

Північна Африка на початку XIX ст. Захоплення Францією Алжиру. Визвольна війна під керівництвом Абд аль-Кадіра. Франкомарокська війна 1844 р. Народне повстання в 50-х рр.. XIX ст.

Єгипет у пізньомамлюцький період. Єгипетський похід Бонапарту та його значення для всього Близькосхідного регіону. Вигнання французів, каїрські повстання, вигнання англійців та прихід до влади Мухаммеда Алі. Його реформи в Єгипті та боротьба за

гегемонію в арабському світі та Османській імперії. Мухаммед Алі та капіталістичні держави. Лондонська та Паризька конвенції, початок англійського закабалення Єгипту. Будівництво Суецького каналу. Проникнення європейських держав у всі арабські країни. Арабські країни в XX-XXI століттях: інтеграційні процеси.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Очна форма					Заочна форма				
	Усього о	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	ср		л	п/с	лаб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Мовний аспект										
Тема 1. Пасивний стан дієслова. Пасивний стан I-X порід правильного дієслова. Конструкції з дієсловами пасивного стану. Пасивний стан хамзованих дієслів першої та похідних порід. Пасивний стан подвоєнних дієслів першої та похідних порід. Пасивний стан подібноправильних дієслів першої та похідних порід. Пасивний стан пустих дієслів першої та похідних порід. Пасивний стан недостатніх дієслів першої та похідних порід.	40		20		20					

<p>Тема 2. Словотворення. Способи уживання частки شيء، أحد، آخر، غير، كم، شبيه Слова зі значенням «кожний, усі, цілком, деякі, декілька, низка, майже». Частки звертання. Додаток. Складні прикметники. Слова ذو، ذات . Фразеологічне використання імен أب، أخ، أخت، أم، أهل، ابن، ابنة، رب، صاحب Імена місця, часу, приладу, роду діяльності, тощо. Способи передачі префіксів «не-, без-, ре-, пере-». Частки قد i ك . Фразеологічне використання слів معاد، معال، الخ... Лексикалізація словосполучень. Лексичні запозичення в арабській літературній мові. Лексикалізація форм подвійного числа та множини. Складні слова.</p>	60		30		30					
<p>Тема 3. Складні часові форми дієслова. Давноминулий час. Минулий тривалий час. Майбутній попередній час. Майбутній тривалий час.</p>	20		10		10					

Тема 4. Умовний спосіб дієслова. Усічена форма дієслова. Висловлення заперечення у минулому часі. Висловлення спонукання. Висловлення заборони. Умовний спосіб дієслова. Складнопідрядне речення з підрядним реченням реальної умови. Складнопідрядне речення з підрядним реченням ірреальної умови. Складнопідрядне речення з підрядним реченням уступним.	60		30		30					
Разом за змістовим модулем 1	180		90		90					
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Мовленнєвий аспект («Арабська література»)										
Тема 5. Твір Махмуда аль-Бадаві «Агар».	10		5		5					
Тема 6. Твір Нагіба Махфуза «Знизу доверху».	20		10		10					
Тема 7. Твір Юсефа Ідріса «Погляд».	20		5		15					
Тема 8. Твір Закарії Тамера «Тигри на десятий день».	20		10		10					
Тема 9. Твір Абдель Хакіма Касема «Свисток».	20		10		10					
Тема 10. Есе Сабрі Муси «Вівчарка».	20		10		10					
Тема 11. Твір Хани Атії «Дош».	20		10		10					
Тема 12. Твір Ніаміт аль-Біхірі «Мовчазні жінки».	20		10		10					
Тема 13. Твір Мухаммеда аль-Махзанджі «Ватажок».	20		10		10					
Тема 14. Есе Хана наш-Шейх «Гаряче місце».	20		10		10					
Разом за змістовим модулем 2	190		90		100					

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. Історико-культурний аспект**Вступ до лінгвокраїнознавства**

Тема 15. Османська імперія у XVIII – першій половині XIX ст. Османська імперія на початок Нового часу. Її територія та населення. Політичний устрій Османської імперії. Особливості релігійної ситуації. Виникнення "східного питання". Експедиція Бонапарта до Єгипту та дії турецького султана. Прихід до влади в Єгипті Мухаммеда Алі і початок «єгипетської кризи» в імперії Османа.	75		35		40					
--	----	--	----	--	----	--	--	--	--	--

<p>Тема 16. Арабські країни Азії та Африки у період домонополістичного капіталізму. Арабські країни у складі Османської імперії, формальний характер їхнього підпорядкування Стамбулу. Аравія у XVIII – на початку XIX ст. Значення священних міст Мекки та Медини як культових центрів усього мусульманського світу. Релігійне вчення ваххабітів та виникнення першої саудівської держави. Ірак, Сирія, Ліван, Палестина в кінці XVIII - першій половині XIX ст. Боротьба проти турецького панування. Експансія англійських та французьких колонізаторів. Північна Африка на початку XIX ст. Захоплення Францією Алжиру. Визвольна війна під керівництвом Абд аль-Кадіра. Франкомарокська війна 1844 р. Народне повстання в 50-х рр.. XIX ст. Єгипет у пізньомамлюцький період. Єгипетський похід Бонапарту та його значення для всього Близькосхідного регіону. Вигнання французів, каїрські повстання, вигнання англійців та прихід до влади Мухаммеда Алі. Його реформи в Єгипті та боротьба за гегемонію в арабському світі та Османській імперії. Мухаммед Алі та капіталістичні держави. Лондонська та Паризька конвенції, початок англійського закабалення Єгипту. Будівництво Суецького каналу. Проникнення європейських держав у всі арабські країни.</p>	80	40	40				
--	----	----	----	--	--	--	--

Разом за змістовим модулем 3	155		75		80					
Усього годин	525		260		265					

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	<p>Тема 1. Пасивний стан дієслова.</p> <p>a. Пасивний стан I-X порід правильного дієслова.</p> <p>b. Конструкції з дієсловами пасивного стану.</p> <p>c. Пасивний стан хамзованих дієслів першої та похідних порід.</p> <p>d. Пасивний стан подвоєнних дієслів першої та похідних порід.</p> <p>e. Пасивний стан подібноправильних дієслів 1 та похідних порід.</p> <p>f. Пасивний стан пустих дієслів першої та похідних порід.</p> <p>g. Пасивний стан недостатніх дієслів першої та похідних порід.</p>	20
2.	<p>Тема 2. Словотворення.</p> <p>2.1. Способи вживання частки <i>كم</i>, слів <i>شيء، أحد، آخر، غير، شبه</i></p> <p>2.2. Слова зі значенням «кожний, усі, цілком, деякі, декілька, низка, майже».</p> <p>2.3. Частки звертання.</p> <p>2.4. Додаток.</p> <p>2.5. Складні прикметники.</p> <p>2.6. Слова <i>ذو، ذات</i>.</p> <p>2.7. Фразеологічне використання імен <i>أب، أخ، أخت، أم، أهل، ابن، ابنة، رب، صاحب</i></p> <p>2.8. Імена місця, часу, приладу, роду діяльності, тощо. Способи передачі префіксів «не-, без-, ре-, пере-».</p> <p>2.9. Частки <i>قد، ك</i>. Фразеологічне використання слів <i>معال، الخ</i>...</p> <p>2.10. Лексикалізація словосполучень. Лексичні запозичення в арабській літературній мові.</p> <p>2.11. Лексикалізація форм подвійного числа та множини. Складні слова.</p>	30
3.	<p>Тема 3. Складні часові форми дієслова.</p> <p>3.1. Давноминулий час.</p> <p>3.2. Минулий тривалий час.</p> <p>3.3. Майбутній попередній час.</p> <p>3.4. Майбутній тривалий час.</p>	10

4.	Тема 4. Умовний спосіб дієслова. 4.1. Усічена форма дієслова. 4.2. Висловлення заперечення у минулому часі. 4.3. Висловлення спонукання. 4.4. Висловлення заборони. 4.5. Умовний спосіб дієслова. 4.6. Складнопідрядне речення з підрядним реченням реальної умови. 4.7. Складнопідрядне речення з підрядним реченням ірреальної умови. 4.8. Складнопідрядне речення з підрядним реченням уступним.	30
5.	Тема 5. Твір Махмуда аль-Бадаві «Агар».	5
6.	Тема 6. Твір Нагіба Махфуза «Знизу доверху».	10
7.	Тема 7. Твір Юсефа Ідріса «Погляд».	5
8.	Тема 8. Твір Закарії Тамера «Тигри на десятий день».	10
9.	Тема 9. Твір Абдель Хакіма Касема «Свисток».	10
10.	Тема 10. Есе Сабрі Муси «Вівчарка».	10
11.	Тема 11. Твір Хани Атії «Дош».	10
12.	Тема 12. Твір Ніаміт аль-Біхірі «Мовчазні жінки».	10
13.	Тема 13. Твір Мухаммеда аль-Махзанджі «Ватажок».	10
14.	Тема 14. Есе Хана наш-Шейх «Гаряче місце».	20
15.	Тема 15. Османська імперія у XVIII – першій половині XIX ст. 15.1. Османська імперія на початок Нового часу. Її територія та населення. 15.2. Політичний устрій Османської імперії. 15.3. Особливості релігійної ситуації. 15.4. Виникнення "східного питання". 15.5. Експедиція Бонапарта до Єгипту та дії турецького султана. 15.6. Прихід до влади в Єгипті Мухаммеда Алі і початок «єгипетської кризи» в імперії Османа.	30

16.	<p>Тема 16. Арабські країни Азії та Африки у період домонополістичного капіталізму</p> <p>16.1. Арабські країни у складі Османської імперії, формальний характер їхнього підпорядкування Стамбулу.</p> <p>16.2. Аравія у XVIII – на початку XIX ст. Значення священних міст Мекки та Медини як культових центрів усього мусульманського світу.</p> <p>16.3. Релігійне вчення ваххабітів та виникнення першої саудівської держави.</p> <p>16.4. Ірак, Сирія, Ліван, Палестина в кінці XVIII - першій половині XIX ст. Боротьба проти турецького панування. Експансія англійських та французьких колонізаторів.</p> <p>16.5. Північна Африка на початку XIX ст. Захоплення Францією Алжиру. Визвольна війна під керівництвом Абд аль-Кадіра.</p> <p>16.6. Франкомарокська війна 1844 р. Народне повстання в 50-х рр.. XIX ст.</p> <p>16.7. Єгипет у пізньомамлюцький період. Єгипетський похід Бонапарту та його значення для всього Близькосхідного регіону. Вигнання французів, каїрські повстання, вигнання англійців та прихід до влади Мухаммеда Алі. Його реформи в Єгипті та боротьба за гегемонію в арабському світі та Османській імперії.</p> <p>16.8. Мухаммед Алі та капіталістичні держави. Лондонська та Паризька конвенції, початок англійського закабалення Єгипту.</p> <p>16.9. Будівництво Суецького каналу. Проникнення європейських держав у всі арабські країни.</p>	40
	Разом	260

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	<p>Тема 1. Пасивний стан дієслова.</p> <p>1.1.-1.7. Вивчити формули утворення пасивного стан I-X порід правильного дієслова. Опрацювати практичні завдання з використання конструкцій з дієсловами пасивного стану. Скласти таблицю похідних порід пасивного стану. Вивчити відмінювання хамзованих, подвоєнних, подібноправильних, пустих та недостатніх дієслів першої та похідних порід.</p>	20
2.	<p>Тема 2. Словотворення.</p> <p>2.1.-2.11. Вивчити способи уживання частки كم , слів شيء، أحد، آخر، شبه غير،، сліва зі значенням «кожний, усі, цілком, деякі, декілька, низка, майже». Запам'ятати способи вживання часток звертання. Вивчити правила утворення та узгодження складних прикметників, слів أب، أخ، أخت، أم، أهل، ابن، ابنة، رب، صاحب، ذو، ذات . Вивчити формули утворення імен місця, часу, роду діяльності, тощо، قد i ك . Фразеологічне використання слів الخ، معاد، معال... . Опрацювати практичні завдання.</p>	30

3.	Тема 3. Складні часові форми дієслова. 3.1.-3.4. Вивчити правила утворення складних часових форм дієслова. Опрацювати практичні завдання.	10
4.	Тема 4. Умовний спосіб дієслова. 4.1.-4.8. Вивчити правила утворення усіченої форма дієслова. Запам'ятати правила висловлення заперечення у минулому часі, висловлення спонукання, висловлення заборони. Вивчити правила утворення умовний способу дієслова. Опрацювати практичні завдання з перекладу складнопідрядних речень з підрядними реченнями реальної умови, складнопідрядних речень з підрядними реченнями ірреальної умови, складнопідрядних речень з підрядним реченням уступним.	30
5.	Тема 5. Твір Махмуда аль-Бадаві «Агар».	5
6.	Тема 6. Твір Нагіба Махфуза «Знизу доверху».	15
7.	Тема 7. Опрацювати твір Юсефа Ідріса «Погляд», виписати словосполучення, переклад словосполучень з української мови на арабську, переклад словосполучень з арабської мови на українську мову, підготувати стислу розповідь, запитання до тексту.	15
8.	Тема 8. Робота з твором Закарії Тамера «Тигри на десятий день»: виписати словосполучення, переклад словосполучень з української мови на арабську, переклад словосполучень з арабської мови на українську мову, підготувати стислу розповідь, запитання до тексту	15
9.	Тема 9. Розбір твору Абдель Хакіма Касема «Свисток»: виписати словосполучення, переклад словосполучень з української мови на арабську, переклад словосполучень з арабської мови на українську мову, підготувати стислу розповідь, запитання до тексту.	15
10.	Тема 10. Проаналізувати есе Сабрі Муси «Вівчарка»: виписати словосполучення, переклад словосполучень з української мови на арабську, переклад словосполучень з арабської мови на українську мову, підготувати стислу розповідь, запитання до тексту.	10
11.	Тема 11. Аналіз твору Хани Атії «Дощ»: виписати словосполучення, переклад словосполучень з української мови на арабську, переклад словосполучень з арабської мови на українську мову, підготувати стислу розповідь, запитання до тексту.	10
12.	Тема 12. Опрацювати твір Ніаміт аль-Біхірі «Мовчазні жінки»: виписати словосполучення, переклад словосполучень з української мови на арабську, переклад словосполучень з арабської мови на українську мову, підготувати стислу розповідь, запитання до тексту.	10
13.	Тема 13. Твір Мухаммеда аль-Махзанджі «Ватажок»: виписати словосполучення, переклад словосполучень з української мови на арабську, переклад словосполучень з арабської мови на українську мову, підготувати стислу розповідь, запитання до тексту.	10
14.	Тема 14. Есе Хана наш-Шейх «Гаряче місце»: виписати словосполучення, переклад словосполучень з української мови на арабську, переклад словосполучень з арабської мови на українську мову, підготувати стислу розповідь, запитання до тексту.	10
15.	Тема 15. Османська імперія у XVIII – першій половині XIX ст. 15.1.-15.6. Підготувати презентацію в форматі PowerPoint за темою Османська імперія у XVIII – першій половині XIX ст.	30

16.	Тема 16. Арабські країни Азії та Африки у період домонополістичного капіталізму 16.1.-16.9. Підготувати презентацію в форматі PowerPoint за темою Арабські країни Азії та Африки у період домонополістичного капіталізму	40
	Разом	265

9. Методи навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються як загальнонаукові так і спеціальні методи навчання. Зокрема, словесні методи: дискусія, полеміка, бесіда; наочні методи: презентація, ілюстрація, демонстрація.

Методи виконання практичних завдань, спрямовані на формування теоретичних знань, практичних умінь і особистісних якостей здобувачів: реферування, конспектування, есе; виконання логічно обумовлених завдань. Активні методи: «мозкова атака», рольові ігри, підготовка і здійснення виступів перед аудиторією.

Самостійна робота, з метою поглиблення знань та формування вмінь, уміщує роботу з текстовим матеріалом, навчально-методичною літературою, результатами наукових досліджень; виконанням практичних завдань, написання реферату, есе для висловлення власної точки зору та власних думок, підготовку презентацій.

Основні методи навчання арабської мови визначено, як граматично-перекладний, аудіо-лінгвальний, комунікативний підхід та різні альтернативні методи.

10. Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Об'єктами контролю виступають навички і вміння здобувачів здійснювати мовленнєву діяльність у говорінні, аудіюванні, читанні, письмі у межах засвоєного мовного, мовленнєвого та історико-культурного матеріалу. Форми контролю націлені на перевірку знань і навичок, які здобувачі опанували протягом курсу, і висвітлюють рівень їхньої підготовки з різних аспектів (говоріння, письмо, аудіювання).

При вивченні арабської мови здійснюється поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль проводиться з метою визначення рівня підготовленості студентів із певних тем, розділів робочої навчальної програми, якості виконання конкретних завдань та здійснюється впродовж року під час проведення аудиторних (практичних) занять та при виконанні самостійної роботи.

Таким чином, відбувається поточне оцінювання:

- Теоретичного програмного матеріалу, що викладається в аудиторії;
- тем, які обговорюються та відпрацьовуються на практичних заняттях;
- програмного матеріалу для самостійного вивчення, який передбачений робочою програмою та уміщує індивідуальні завдання: реферати, презентації, тематичний тезаурус тощо.

Форма підсумкового контролю – іспит у 5 семестрі та залік у 6 семестрі. Залік виставляється за результатами роботи здобувачів упродовж усього семестру. Підсумкова оцінка визначається як проста сума балів за результатами поточного контролю за 100-бальною шкалою. Здобувачі одержують підсумкові оцінки за залікову навчальну дисципліну, якщо за результатами поточного контролю набирають 60 і більше балів.

Якщо за результатами поточного контролю здобувач/-ка набрав/-ла менше 60 балів, то він/вона повинен/-на виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів отримати відповідну кількість залікових балів із дисципліни. Якщо за результатами

поточного контролю здобувач/-ка набрав/-ла 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він/вона також може виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів підвищити свою підсумкову оцінку з дисципліни.

ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Оцінка за національною шкалою Здобувач освіти	Теоретична підготовка	Практична підготовка
Відмінно	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями	глибоко та всебічно розкриває сутність практичних/ розрахункових завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі

Добре	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки	правильно вирішив більшість розрахункових /тестових завдань за зразком; має стійкі навички виконання завдання
Задовільно	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків
Незадовільно з можливістю повторного складання	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

Критерії оцінювання самостійної роботи

Вид	Максим к-сть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Презентація	10	здатність здобувача/-ки презентувати доповідь, відповідно до змісту навчального матеріалу та супроводити її оригінальним візуальним представленням.
Реферат	10	здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела; продемонструвати дотримання лексичних, фразеологічних, граматичних і стилістичних норм арабської літературної мови.
Тезаурус	2	вміння здобувача/-ки працювати зі спеціальною термінологією (її тлумаченням, роз'ясненням, коментарями).
Практичне завдання	2	Самостійність та змістовність виконання практичного завдання. Його відповідність поставленим цілям.

11. Питання для періодичного і підсумкового контролю

1. Пасивний стан I-X порід правильного дієслова.
2. Конструкції з дієсловами пасивного стану.
3. Пасивний стан хамзованих дієслів першої та похідних порід.
4. Пасивний стан подвоєнних дієслів першої та похідних порід.
5. Пасивний стан подібноправильних дієслів першої та похідних порід.
6. Пасивний стан пустих дієслів першої та похідних порід.
7. Пасивний стан недостатніх дієслів першої та похідних порід.
8. Способи уживання частки كم , слів شيء، أحد، آخر، غير، شبه
9. Слова зі значенням «кожний, усі, цілком, деякі, декілька, низка, майже».
10. Частки звертання.
11. Додаток.
12. Складні прикметники.
13. Слова ذو، ذات .
14. Фразеологічне використання імен صاحب، رب، ابنة، ابن، أهل، أم، أخت، أخ، أب
15. Імена місця, часу, приладу, роду діяльності, тощо.
16. Способи передачі префіксів «не-, без-, re-, пере-».
17. Частки قد i ك .
18. Фразеологічне використання слів الخ، معاد، معال...
19. Лексикалізація словосполучень. Лексичні запозичення в арабській літературній мові.
20. Лексикалізація форм подвійного числа та множини. Складні слова.
21. Давноминулий час.
22. Минулий тривалий час.
23. Майбутній попередній час.
24. Майбутній тривалий час.

25. Усічена форма дієслова.
26. Висловлення заперечення у минулому часі.
27. Висловлення спонукання.
28. Висловлення заборони.
29. Умовний спосіб дієслова.
30. Складнопідрядне речення з підрядним реченням реальної умови.
31. Складнопідрядне речення з підрядним реченням ірреальної умови.
32. Складнопідрядне речення з підрядним реченням уступним.
33. Османська імперія на початок Нового часу. Її територія та населення. Політичний устрій Османської імперії. Особливості релігійної ситуації.
34. Виникнення "східного питання".
35. Експедиція Бонапарта до Єгипту та дії турецького султана.
36. Прихід до влади в Єгипті Мухаммеда Алі і початок «єгипетської кризи» в імперії Османа.
37. Арабські країни у складі Османської імперії.
38. Аравія у XVIII – на початку XIX ст.
39. Священні міста Мекка та Медина як культові центри усього мусульманського світу.
40. Релігійне вчення ваххабітів та виникнення першої саудівської держави.
41. Ірак, Сирія, Ліван, Палестина в кінці XVIII - першій половині XIX ст.
42. Експансія англійських та французьких колонізаторів.
43. Північна Африка на початку XIX ст.
44. Захоплення Францією Алжиру.
45. Визвольна війна під керівництвом Абд аль-Кадіра.
46. Франкомарокська війна 1844 р. Народне повстання в 50-х рр.. XIX ст.
47. Єгипет у пізньомамлюцький період.
48. Типологія націоналістичних ідеологій у національно- визвольному русі у країнах Азії та Африки у міжвоєнний період та його характер.
49. Ідеї панісламізму.
50. Зародження політичного ісламського фундаменталізму в Єгипті, створення «Організації братів-мусульман».
51. Афро-християнський рух.
52. Створення Ліги арабських держав. Розвиток панафриканістського руху.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Форма для іспиту в 5 семестрі

Поточний та періодичний контроль									Сума балів	
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2					Змістовий модуль 3			Підсумковий контроль (іспит)
T 1	T 2	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T15			
10	10	4	4	4	4	4	20			
20		20					20		40	100

Форма для заліку в 6 семестрі

Поточний та періодичний контроль									Індивідуальні самостійні завдання	Сума балів
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2					Змістовий модуль 3			
Т 3	Т 4	Т10	Т11	Т12	Т13	Т14	Т 16	Т 17		
10	15	5	5	5	5	5	15	10		
25		25					25		25	100

Контрольні роботи за змістовими модулями здійснюються у формі письмових тестових завдань після завершення вивчення навчального матеріалу кожного змістового модуля. Підсумковий контроль проводиться в змішаній (письмовій і усній) формі.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним / вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма дисципліни.
2. Силабус курсу «Арабська мова» для 2 курсу (бакалаврат). Одеса, 2022. 8 с.

14. Рекомендована література
Основна

1. Особливості становлення і вживання арабської мови. / за заг. Редакцією О. В. Сніговської, Ю. М. Тарасюк. Одеса: Одеський Національний Університет ім. І.І. Мечникова, 2018, С. 205-219.
2. Побле Д.К., Міжкультурна комунікація, протокол та етикет в Арабському світі. Розділ III. Дипломатичний протокол та етикет. Лінгвокраїнознавство. Частина II : навчальний посібник / Під ред. В.І. Рижих. Одеса : ОНУ імені І.І. Мечникова, 2021. С. 218-238.

3. Рижих В. І. Учитись читати та писати по-арабському. Вступ до фонетичного та каліграфічного курсу з арабської мови. Одеса, 2021.
4. Рижих В.І., Література та історико-політичні реалії арабських країн. Розділ II. Література та історико-політичні реалії. Лінгвокраїнознавство. Частина II : навчальний посібник / Під ред. В.І. Рижих. Одеса : ОНУ імені І.І. Мечникова, 2021. С. 123–143.
5. Субх А., Кочержинський Ю. Сучасний українсько-арабський словник. Київ, 2018.

Додаткова

1. Субх А., Кочержинський Ю., Ковальов І., Честнійша А. Сучасний арабсько-український словник Том 1. Київ, 2015.
2. Субх А., Кочержинський Ю., Ковальов І., Честнійша А. Сучасний арабсько-український словник Том 2. Тематичний словник. Київ, 2015.
3. Субх А., Кочержинський Ю. Сучасний українсько-арабський словник. Київ, 2018.
4. Побле Д. Країни Леванту та Єгипет у політиці України. Стратегічна культура та зовнішня політика України / за заг. редакцією І.М. Коваля, О.І. Брусилівської. Одеса: Одеський Національний Університет ім. І.І. Мечникова, 2017, С. 170-191.
5. Побле Д., Рижих В.. Арабські країни Африки. Лінгвокраїнознавство частина 1. / за заг. редакцією О. В. Сніговської, Ю. М. Тарасюк. Одеса: Одеський Національний Університет ім. І.І. Мечникова, 2018, С. 122-171.
6. Побле Д. К. Арабські країни Азії. Лінгвокраїнознавство частина 1. / за заг. редакцією О. В. Сніговської, Ю. М. Тарасюк. Одеса: Одеський Національний Університет ім. І.І. Мечникова, 2018, С. 86-121.
7. Особливості становлення і вживання арабської мови. / за заг. Редакцією О. В. Сніговської, Ю. М. Тарасюк. Одеса: Одеський Національний Університет ім. І.І. Мечникова, 2018, С. 205-219.
8. Саїд Мадж Бадауї. Аль-Кітабу Аль-Асасі фі таалімі аль-люгаті аль-арабіяті лі гейр ан-натікіна біга (Базовий підручник для викладання арабської мови для не носіїв). Підручник. Друга частина. Туніс, 1983.
9. Рижих В. І. Збірник вправ та таблиць з граматики арабської мови. Частина 1 (для студентів першого курсу). Одеса, 2000.
10. Вибрані арабські оповідання (мовою оригіналу). Укладачі: І.Рижих, Х.Хаммуда. Одеса.: Астропринт. 2003. 203 с.
11. Саїд Мадж Бадауї. Аль-Кітабу Аль-Асасі фі таалімі аль-люгаті аль- арабіяті лі гейр ан-натікіна біга (Базовий підручник для викладання арабської мови для не носіїв). Підручник. Перша частина. Туніс, 1983.
12. Рижих В.І., Дієслівна система арабської літературної мови. Книга перша: Сильні дієслова (На основі арабської дидактичної традиції) : Монографія. Одеса : Астропринт, 2002, 424 с.
13. Рижих В.І., Дієслівна система арабської літературної мови. Книга друга: Слабкі дієслова (На основі арабської дидактичної традиції і авторських досліджень) : Монографія. Одеса : Астропринт, 2009, 630 с.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Україна по-арабськи. *Український інформаційний портал арабською мовою*. Взято з <https://arab.com.ua/ara>
2. Маудуо [Предмет].. *Загальноарабський інформаційний портал бази даних про арабські країни*. Взято з [تصنيف:دول عربية - موضوع \(mawdoo3.com\)](http://mawdoo3.com)
3. Аль-Умам Аль-Муттахіда [Організація Об'єднаних Націй]. *Інформаційний портал ООН арабською мовою*. Взято з <https://www.un.org/ar/about-us>
4. Джаміат Ад-Дуаль Аль-Арабія [Ліга Арабських Держав]. *Аль-Джазіра*. Взято з aljazeera.net/encyclopedia/2011/1/5/جامعة-الدول-العربية

5. Аль-Арабіййя. *Загальноарабський інформаційний портал новин арабською мовою.* Взято з <https://www.alarabiya.net/>
6. Аль-Джазіра. *Загальноарабський інформаційний портал новин арабською мовою.* Взято з <https://www.aljazeera.net/news>
7. BBC [Бі-Бі-Сі]. *Британський інформаційний портал новин арабською мовою.* Взято з [الرئيسية - BBC News عربي](#)
8. France 24 [Франс 24]. *Французький інформаційний портал новин арабською мовою* Взято з [الأخبار والأحداث الدولية على مدار الساعة – فرانس24 \(france24.com\)](http://france24.com)
9. Україна по-арабськи. *Український інформаційний портал арабською мовою.* Взято з <https://arab.com.ua/ara>
10. Маудуо [Предмет].. *Загальноарабський інформаційний портал бази даних про арабські країни.* Взято з [تصنيف:دول عربية - موضوع \(mawdoo3.com\)](http://mawdoo3.com)
11. Аль-Умам Аль-Муттахіда [Організація Об'єднаних Націй]. *Інформаційний портал ООН арабською мовою.* Взято з <https://www.un.org/ar/about-us>
12. Джаміат Ад-Дуаль Аль-Арабіййя [Ліга Арабських Держав]. *Аль-Джазіра.* Взято з aljazeera.net/encyclopedia/2011/1/5/جامعة-الدول-العربية
13. Аль-Арабіййя. *Загальноарабський інформаційний портал новин арабською мовою.* Взято з <https://www.alarabiya.net/>
14. Аль-Джазіра. *Загальноарабський інформаційний портал новин арабською мовою.* Взято з <https://www.aljazeera.net/news>
15. BBC [Бі-Бі-Сі]. *Британський інформаційний портал новин арабською мовою.* Взято з [الرئيسية - BBC News عربي](#)
16. France 24 [Франс 24]. *Французький інформаційний портал новин арабською мовою* Взято з [الأخبار والأحداث الدولية على مدار الساعة – فرانس24 \(france24.com\)](http://france24.com)